

**Obowiązki osób
kierujących pracownikami
w zakresie
bezpieczeństwa i higieny pracy**

Zgodnie z art. 207 § 1 Kp. **pracodawca** ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy.

Na zakres odpowiedzialności pracodawcy **nie wpływają obowiązki pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy** oraz powierzenie wykonywania zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy specjalistom spoza zakładu pracy.

Pracodawca oraz osoba kierująca pracownikami **są obowiązani znać**, w zakresie niezbędnym do wykonywania ciążących na nich obowiązków, przepisy o ochronie pracy, w tym **przepisy oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy**.

Art. 207 § 2 kp zobowiązuje pracodawcę do zorganizowania pracy w sposób zapewniający:

- bezpieczne i higieniczne warunki pracy,
- zapewnienie przestrzegania w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,

Ponadto do obowiązków pracodawcy należy:

- wydawanie poleceń usunięcia uchybień w tym zakresie bhp oraz kontrolować wykonanie tych poleceń, zapewnienie rozwoju spójnej polityki zapobiegającej wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym uwzględniającej zagadnienia techniczne, organizację pracy, warunki pracy, stosunki społeczne oraz wpływ czynników środowiska pracy.

Art. 207. §3 Kodeksu Pracy

Pracodawca oraz **osoba kierująca pracownikami** są zobowiązani
znać w zakresie niezbędnym do wykonywania ciążących na nich
obowiązków, przepisy o ochronie pracy, w tym przepisy oraz
zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kodeks pracy nie określa pojęcia "osoby kierującej pracownikami". Może to być inny pracownik (np. brygadzista, majster, kierownik wydziału/produkcji, team leader, itp.), sam pracodawca lub osoba zatrudniona na podstawie innej niż umowa o pracę.

Jest to pojęcie szerokie, odnosi się do osób posiadających kompetencje do egzekwowania od pracowników przestrzegania przepisów i zasad bhp.

Nałożenie na te osoby obowiązków wynikających z **art. 212 Kp** nie zwalnia ich z powinności przestrzegania innych przepisów, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

**Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2013 r.
IV KK 216/12 –**

TEZA 1

Sam fakt pełnienia wobec pracowników funkcji kierowniczych czyni te osoby, jako osoby kierujące pracownikami, podmiotami obowiązków wymienionych w art. 212 k.p. Stąd też pracownik, któremu powierzono kierowanie pracą innych, z samej istoty sprawowanej funkcji **jest zobowiązany do stałego czuwania nad tym, aby praca podległych mu pracowników przebiegała zgodnie z przepisami lub zasadami bhp.**

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2013 r.

IV KK 216/12 –

TEZA 2

Podmiotem przestępstwa z art. 220 § 1 kk jest jedynie osoba odpowiedzialna za przestrzeganie bezpieczeństwa i higieny pracy, a więc może być nim nie tylko kierownik zakładu pracy, ale również każda inna osoba kierująca pracownikami (art. 212 kp), a nawet osoby pełniące funkcje kontrolne i nadzorcze z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, nawet jeżeli nie pozostają w strukturze organizacyjnej zakładu pracy. Istotne przy tym jest, że każda z odpowiedzialnych osób odpowiada za własne zachowania, niezależnie od odpowiedzialności innych osób, gdyż "prawu karnemu obca jest konstrukcja ponoszenia odpowiedzialności za kogoś".

1. Organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bhp

Wymaga to utrzymania stanu pomieszczeń i wyposażenia technicznego na poziomie umożliwiającym nie tylko zapobieganie mechanicznym urazom w zetknięciu z maszynami oraz urządzeniami technicznymi, ale także zabezpieczającym pracowników przed:

- szkodliwymi promieniowaniami,
- nadmiernym zanieczyszczeniem powietrza,
- hałasem,
- drganiami mechanicznymi,
- innego rodzaju szkodliwościami (np. nieodpowiednim mikroklimat w miejscu pracy).

Czynniki środowiska pracy

- pył,
- zagrożenie wybuchem,
- elektryczność statyczna,
- hałas,
- pole elektromagnetyczne,
- czynniki chemiczne,
- mikroklimat gorący.

Czynniki środowiska pracy

czynniki uciążliwe

czynniki, których oddziaływanie może być przyczyną złego samopoczucia lub nadmiernego zmęczenia, które nie prowadzi jednak do trwałego pogorszenia stanu zdrowia

np. stres, praca w wymuszonej pozycji ciała

czynniki szkodliwe

czynniki, których oddziaływanie może prowadzić do pogorszenia stanu zdrowia człowieka

np. hałas, substancje chemiczne

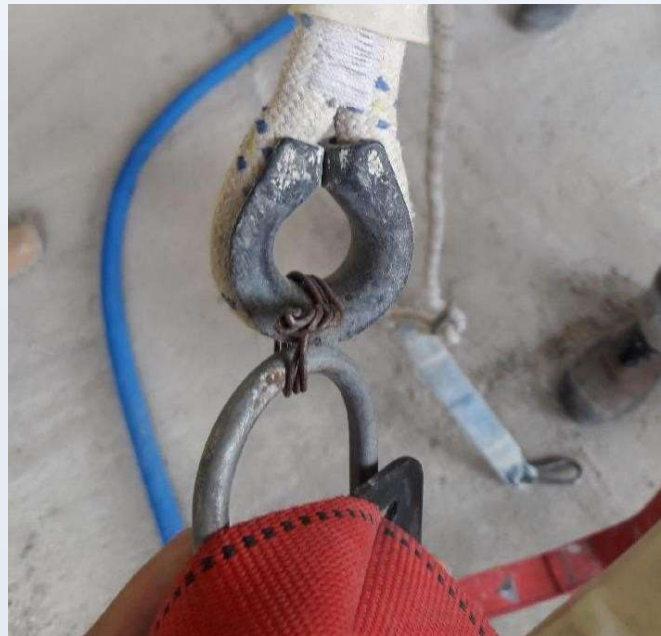
czynniki niebezpieczne

czynniki, których oddziaływanie może prowadzić do urazu lub innego istotnego natychmiastowego pogorszenia stanu zdrowia człowieka bądź do zejścia śmiertelnego

np. wybuch, porażenie prądem

2.Dbać o sprawność środków ochrony indywidualnych oraz ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem,

„środki ochrony indywidualnej” - wszelkie środki noszone lub trzymane przez pracownika w celu jego ochrony przed jednym lub większą liczbą zagrożeń związanych z występowaniem niebezpiecznych lub szkodliwych czynników w środowisku pracy, w tym również wszelkie akcesoria i dodatki przeznaczone do tego celu.

3.Organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi oraz innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,

Odpowiedzialność osób kierujących pracownikami

Odpowiedzialność osób kierujących pracownikami (dyrektorzy, kierownicy, majstrowie, brygadziści, kierujący zespołem na podstawie polecenia) jest szczególna w przypadku naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, zwłaszcza w sytuacji zaistnienia **wypadku przy pracy**.

W takim przypadku odpowiedzialność pracodawcy jest związana z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy wskazanych w pkt. 5 protokołu powypadkowego.

Osobami kierującymi pracownikami są w szczególności osoby zarządzające w imieniu pracodawcy zakładem pracy, **kierownicy komórek organizacyjnych zakładu, majstrowie, brygadziści.**

Szczególną sytuacją jest ustanawianie **kierownictwa na postawie polecenia** wykonywania prac. Jest ono wiążące co do odpowiedzialności wyznaczonej do tej funkcji osoby **bez konieczności zmiany warunków umowy o pracę.**

4. Dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem,

„środki ochrony zbiorowej” - środki, przeznaczone do jednoczesnej ochrony grupy ludzi, w tym i pojedynczych osób, przed niebezpiecznymi i szkodliwymi czynnikami występującymi pojedynczo lub łącznie w środowisku pracy, będące rozwiązaniami technicznymi stosowanymi w pomieszczeniach pracy, maszynach i innych urządzeniach

5. Egzekwować przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bhp,

wnioskowanie o stosowanie kar; upomnienia i nagany, a za nieprzestrzeganie przepisów bhp - kary pieniężnej.

6. Zapewnić wykonanie zaleceń lekarza sprawującego opiekę zdrowotną nad pracownikami.

§40 ust. 2 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki

Socjalnej z dnia 26 września 1997 r.

w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników, osoba kierująca pracownikami jest obowiązana do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Wypadek

Wypadek

Przyczyny wypadku

- brak urządzenia ochronnego w postaci wyłącznika krańcowego, który wyłączałby maszynę po podniesieniu osłony zbiornika,
- nieprawidłowe umieszczenie elementów sterujących – przyciski sterujące były umieszczone za maszyną od strony ściany, co w opisanej sytuacji uniemożliwiało jej odłączenie przez poszkodowaną,
- wykonywanie pracy przez poszkodowaną przy podniesionej osłonie,
- nieprzestrzeganie przez poszkodowaną obowiązującej instrukcji obsługi maszyny.

Wypadek

Wypadek

Wypadek

Wypadek

Wypadek

Przyczyny wypadku

- tokarka nie posiadała osłony uchwytu tokarskiego,
- wadliwe zamocowanie, przez uszkodzonego, obrabianego wałka w uchwycie tokarki – zastosowanie jako podkładek noży tokarskich,
- brak odpowiedniej temperatury w pomieszczeniu, przez co uszkodzony założył kilka warstw odzieży,
- niewłaściwe zachowanie się uszkodzonego polegające na zbyt bliskim podejściu do obracającego się na tokarce materiału (wałka),
- brak wyłącznika awaryjnego.

!!! DLA PRZYPOMNIENIA !!!

art. 210. §1. KP razie gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom, pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.

Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 11 maja 2006 r. I PK
191/2005

**Pracownik może powstrzymać się od wykonywania pracy
tylko w przypadku łącznego wystąpienia
przesłanek określonych w art. 210 §1 kp (warunki pracy nie
odpowiadają przepisom bezpieczeństwa
i higieny pracy oraz stwarzają bezpośrednie
zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika).**

Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 maja 2000 r.
I PKN 619/99

**Powstrzymywanie się pracownika od wykonywania pracy w
warunkach nie odpowiadających przepisom BHP nie
stanowi naruszenia obowiązku świadczenia pracy tylko
wtedy, gdy pracownik
zawiadomił o tym niezwłocznie przełożonego (art. 210
§1 kp).**

§2. Jeżeli powstrzymanie się od pracy nie usuwa zagrożenia, pracownik ma prawo oddalić się z miejsca zagrożenia zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.

§2¹. Pracownik nie może ponosić jakichkolwiek niekorzystnych dla niego konsekwencji z powodu powstrzymania się od pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia w przypadkach, o których mowa w §1 i 2.

§3. Za czas powstrzymania się od pracy od wykonywania lub oddalenia się z miejsca zagrożenia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy wszystkim zatrudnionym (a nie tylko tym z umową o pracę) przewiduje art.

66 konstytucji. Taki wymóg – wobec samozatrudnionych i pracujących np. na umowach cywilnoprawnych – przewiduje też art. 304 k.p.

§ 11 ust. 5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Instruktaż stanowiskowy przeprowadza wyznaczona przez pracodawcę **osoba kierująca pracownikami** lub pracodawca, jeżeli osoby te posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz są przeszkolone w zakresie metod prowadzenia instruktażu stanowiskowego.

Instruktaż stanowiskowy

Celem szkolenia jest uzyskanie przez pracownika:

- a) informacji o czynnikach środowiska pracy występujących na danym stanowisku pracy i w jego bezpośrednim otoczeniu oraz o ryzyku zawodowym związanym z wykonywaną pracą,
- b) wiedzy i umiejętności dotyczących sposobów ochrony przed zagrożeniami wypadkowymi i zagrożeniami dla zdrowia w warunkach normalnej pracy i w warunkach awaryjnych,
- c) wiedzy i praktycznych umiejętności z zakresu bezpiecznego wykonywania powierzonych prac.

Instruktaż stanowiskowy przeprowadza się przed dopuszczeniem do wykonywania pracy na określonym stanowisku:

1. Pracownika zatrudnianego na stanowisku robotniczym oraz innym, na którym występuje narażenie na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych lub niebezpiecznych;
2. Pracownika przenoszonego na stanowisko, o którym mowa w pkt 1.

Pracownik wykonujący pracę na kilku stanowiskach pracy powinien odbyć instruktaż stanowiskowy na każdym z tych stanowisk.

Czas trwania instruktażu stanowiskowego powinien być uzależniony od przygotowania zawodowego pracownika, dotychczasowego stażu pracy oraz rodzaju pracy i zagrożeń występujących na stanowisku pracy, na którym pracownik ma być zatrudniony.

Instruktaż stanowiskowy

Instruktaż kończy się sprawdzianem wiedzy i umiejętności z zakresu wykonywania pracy zgodnie z przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, **stanowiącym podstawę dopuszczenia pracownika do wykonywania pracy na określonym stanowisku.**

Odbycie instruktażu ogólnego oraz instruktażu stanowiskowego pracownik **potwierdza na piśmie w karcie szkolenia wstępnego**, która jest przechowywana w aktach osobowych pracownika.

Szkolenia bhp

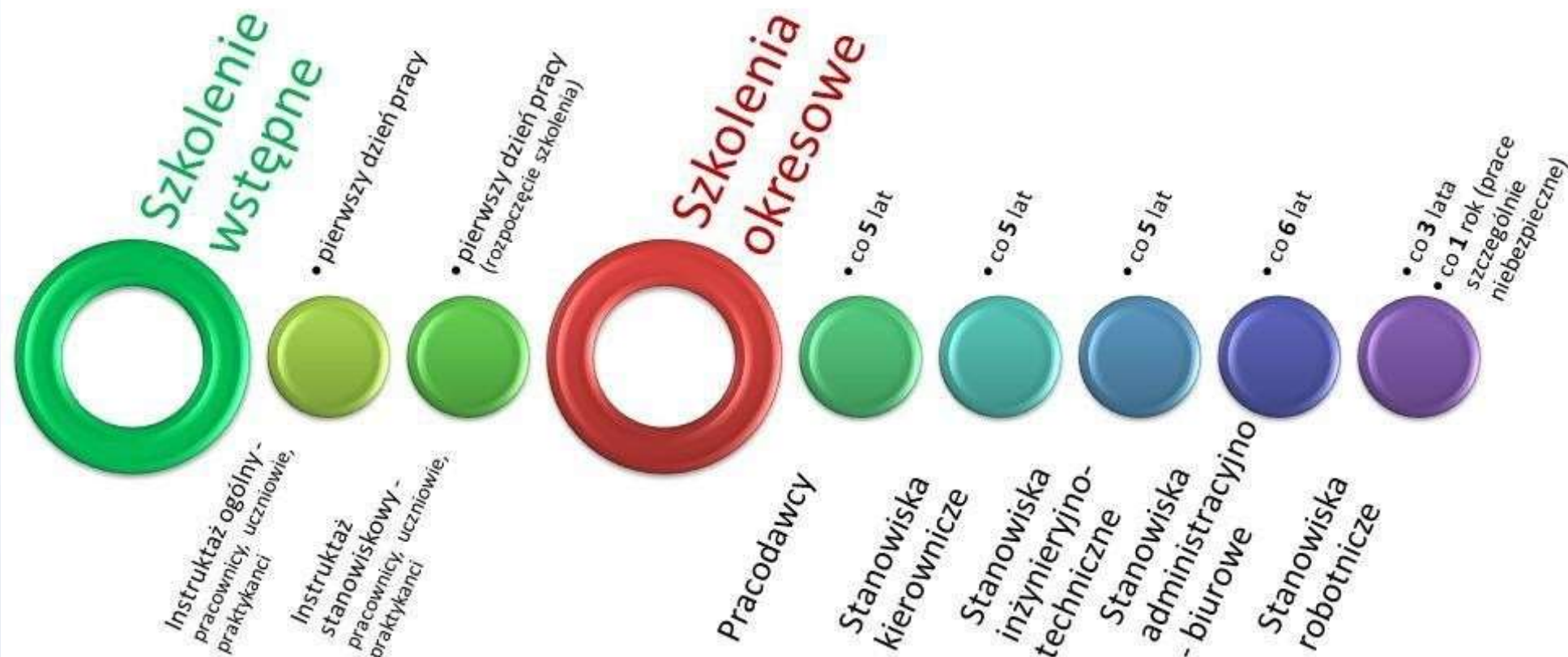
KARTA SZKOLENIA WSTĘPNEGO W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

1. Imię i nazwisko osoby odbywającej szkoleniu	
2. Nazwa komórki organizacyjnej	
3. Instruktaż ogólny	Instruktaż ogólny przeprowadził w dniu r. (imię i nazwisko przeprowadzającego instruktaż) (podpis osoby, której udzielono instruktażu*)
	1) Instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracy przeprowadził w dniach r. Po przeprowadzeniu sprawdzianu wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy Pan(i) został(a) dopuszczony(a) do wykonywania pracy na stanowisku (podpis osoby, której udzielono instruktażu*) (data i podpis kierownika komórki organizacyjnej)
4. Instruktaż stanowiskowy	2) Instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracy przeprowadził w dniach r. Po przeprowadzeniu sprawdzianu wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy Pan(i) został(a) dopuszczony(a) do wykonywania pracy na stanowisku (podpis osoby, której udzielono instruktażu*) (data i podpis kierownika komórki organizacyjnej)

* Podpis stanowi potwierdzenie odbycia instruktażu i zapoznania się z przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącymi wykonywanych prac.

** Wypełniać w przypadkach, o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy

OBOWIĄZKOWE SZKOLENIA BHP

Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych z dnia 13 października 1972 r.

II PRN 74/72

**Pracownik, któremu powierzono kierowanie pracą
innych, z samej istoty sprawowanej funkcji jest
zobowiązany do stałego czuwania nad tym, by praca
podległych mu pracowników przebiegała
zgodnie z przepisami lub zasadami
bezpieczeństwa i higieny pracy.**

Orzeczenie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia
24 sierpnia 1961 r. 2 CR 826/61

**Tolerowanie przez dozór niewłaściwych, zagrażających
bezpieczeństwu metod pracy uzasadnia uznanie winy zakładu
pracy, jeżeli wskutek stosowania tych metod nastąpi wypadek.**

**Jeżeli jednak poszkodowany był
doświadczonym pracownikiem, zwłaszcza brygadzystą, i
lekkomyślnie stosował te metody, jakkolwiek miał
dostateczne doświadczenie, by móc przewidzieć
niebezpieczeństwo, to należy uznać, że również on
przyczynił się do spowodowania szkody.**

Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 14 września 1998 r. I PKN 322/98

Naruszenie przez pracownika zatrudnionego na stanowisku kierowniczym przepisów (zasad) bezpieczeństwa i higieny pracy, zwłaszcza w sposób prowadzący do zagrożenia życia lub zdrowia pracowników, jest przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie przez pracodawcę umowy na czas nie określony.

Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 1968 r.
I PRN 449/67

Obowiązkiem kierownika jest stworzenie takiej organizacji pracy, która by zapewniała pracownikowi bezpieczne i higieniczne warunki pracy - obejmuje ona w szczególności określanie możliwie dokładnie sposobu i czasu wykonywania zleconej pracownikowi czynności.

Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1968 r. II
KR 148/68

**W wypadku gdy chodzi o czynność, której
niewykonanie lub wykonanie w sposób niedokładny lub
niewłaściwy może spowodować
niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia ludzkiego,
wydający polecenie ma obowiązek sprawdzić, czy
otrzymujący polecenie należycie je zrozumiał i czy
zostało ono wykonane.**

Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 1962 r.
II CR 63/61

**Osoba kierująca pracownikami jest zobowiązana do
zapewnienia sprawnych środków indywidualnych oraz
środków ochrony zbiorowej. Nie ma tu
znaczenia, czy urządzenia te są produkcji krajowej, czy
zagranicznej.**

art. 283 §1 Kodeksu pracy

**Kto, będąc odpowiedzialnym za stan
bezpieczeństwa i higieny pracy albo kierując
pracownikami lub innymi osobami fizycznymi,
nie przestrzega przepisów lub zasad
bezpieczeństwa
i higieny pracy, podlega karze grzywny od 1
000 zł do 30 000 zł.**

art. 283 §2 Kodeksu pracy

Tej samej karze podlega, kto:

- 2) wbrew obowiązкови nie zapewnia, aby budowa lub przebudowa obiektu budowlanego albo jego części, w których przewiduje się pomieszczenia pracy, była wykonywana na podstawie projektów uwzględniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) wbrew obowiązкови wyposaża stanowiska pracy w maszyny i inne urządzenia techniczne, które nie spełniają wymagań dotyczących oceny zgodności;
- 4) wbrew obowiązкови dostarcza pracownikowi środki ochrony indywidualnej, które nie spełniają wymagań dotyczących oceny zgodności;

art. 283 §2 Kodeksu pracy

- 5) wbrew obowiązкови stosuje:
- a) materiały i procesy technologiczne bez uprzedniego ustalenia stopnia ich szkodliwości dla zdrowia pracowników i bez podjęcia odpowiednich środków profilaktycznych,
 - b) substancje chemiczne i ich mieszaniny nieoznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację,
 - c) substancje niebezpieczne, mieszaniny niebezpieczne, substancje stwarzające zagrożenie lub mieszaniny stwarzające zagrożenie nieposiadające kart charakterystyki, a także opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem;

art. 283 §2 Kodeksu pracy

- 6) wbrew obowiązkowi nie zawiadamia właściwego okręgowego inspektora pracy, prokuratora lub innego właściwego organu o śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym wypadku przy pracy oraz o każdym innym wypadku, który wywołał wymienione skutki, mającym związek z pracą, jeżeli może być uznany za wypadek przy pracy, nie zgłasza choroby zawodowej albo podejrzenia o taką chorobę, nie ujawnia wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, albo przedstawia niezgodne z prawdą informacje, dowody lub dokumenty dotyczące takich wypadków i chorób;
- 7) nie wykonuje w wyznaczonym terminie podlegającego wykonaniu nakazu organu Państwowej Inspekcji Pracy;

art. 283 § 2 Kodeksu pracy

- 8) utrudnia działalność organu Państwowej Inspekcji Pracy, w szczególności uniemożliwia prowadzenie wizytacji zakładu pracy lub nie udziela informacji niezbędnych do wykonywania jej zadań;
- 9) bez zezwolenia właściwego inspektora pracy dopuszcza do wykonywania pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dziecko do ukończenia przez nie 16 roku życia.

Powyższe wykroczenia skierowane są przeciwko prawu pracowników do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

Wykroczenia wskazane w art. 283 §1 i art. 283. §2 pkt. 6 kp. polegają na nieprzestrzeganiu przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

art. 220 §1

[Narażenie życia albo zdrowia pracownika]

Kto, będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnia wynikającego stąd obowiązku i przez to naraża pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

art. 220 §2

Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo
pozbawienia wolności do roku.

art. 220 §3

Nie podlega karze sprawca, który dobrowolnie uchylił
grożące niebezpieczeństwo.

Skazani z art.220 §1 kk bezpośrednie narażenia życia lub zdrowia pracownika

WYMIAR KARY	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	w liczbach bezwzględnych						
OGÓŁEM SKAZANI	73	74	114	120	96	100	129
w tym:							
Grzywna samoistna	18	11	30	29	20	23	29
Pozbawienie wolności ogółem	52	62	77	84	76	73	95
bezwzględne	-	2	2	3	4	3	2
z warunkowym zawieszeniem	52	60	75	81	72	70	93
Wymiar kary pozbawienia wolności:							
do 6 miesięcy	7	15	20	16	17	15	26
pow. 6 mies do roku	30	42	38	55	50	42	55
pow. roku do 2 lat	15	5	19	13	9	16	14
Grzywna obok kary pozbawienia wolności	38	36	42	52	49	53	60
Inne środki karne	-	-	6	4	-	4	5

Kodeks karny

Wyszczególnienie	LATA															
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	w liczbach bezwzględnych															
Art.220 §1 kk	73	74	114	120	96	100	129	109	115	122	73	84	51	64	66	86
Art.220 §2 kk	12	10	25	32	13	24	12	22	15	9	8	13	6	14	15	8
Art.220 §3 kk	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Art.221 kk	8	8	18	10	16	11	12	14	10	14	6	8	3	6	12	9

Art. 221.

[Niezawiadomienie o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej osoby wykonującej pracę zarobkową]

§1. Kto wbrew obowiązkowi nie zawiadamia w terminie właściwego organu o wypadku przy pracy lub nie sporządza albo nie przedstawia wymaganej dokumentacji, podlega grzywnie do 180 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności.

Nie zmienia to jednak w żaden sposób powszechnej zasady odpowiedzialności wynikającej z art. 156 lub 157

K.K. - tj. każdy człowiek (w tym służba bhp) - jeżeli swym działaniem tudzież zaniechaniem prowadzi do powstania uszczerbku na zdrowiu (BEZPOŚREDNI związek przyczynowo - skutkowy), nawet nieumyślnie, może być pociągnięty do odpowiedzialności.....

Art. 155.

[Nieumyślne spowodowanie śmierci]

**Kto nieumyślnie powoduje śmierć człowieka,
podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do
lat 5.**

Art. 156.

[Ciężki uszczerbek na zdrowiu]

§ 1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:

- 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,
- 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 156

**§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.**

**§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1
jest śmierć człowieka, sprawca
podlega karze pozbawienia wolności od lat 5, karze 25 lat
pozbawienia wolności albo karze dożywotniego
pozbawienia wolności.**

Art. 157.

[Średni i lekki uszczerbek na zdrowiu]

§ 1. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, inny niż określony w art. 156 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 160.

[Narażenie człowieka na niebezpieczeństwo]

**§ 1. Kto naraża człowieka na bezpośrednie
niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na
zdrowiu,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.**

Art. 163.

[Sporządzenie zdarzenia powszechnie niebezpiecznego]

§ 1. Kto sporządza zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

- 1) pożaru,
- 2) Zawalenia się budowli, zalewu albo obsunięcia się ziemi, skał lub śniegu,
- 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących,
- 4) gwałtownego wyzwolenia energii jądrowej lub wyzwolenia promieniowania jonizującego,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 163

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób,

sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w §2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób,

sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 163

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób,

sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w §2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób,

sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 164.

[Srowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa
zdarzenia]

**§ 1. Kto sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo
zdarzenia określonego w art. 163 §1,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.**

**§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.**

Art. 164.

[Srowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa
zdarzenia]

**§ 1. Kto srowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo
zdarzenia określonego w art. 163 §1,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.**

**§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.**

Art. 270. §1. Kodeksu Karnego

Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 270. §1. Kodeksu Karnego

§2. Tej samej karze podlega, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wóląpodpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.

§2a. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Pojęcia prawne związane z odpowiedzialnością

Niedbalstwo – w prawie karnym niedbalstwo jest formą winy nieumyślnej (nieświadoma wina nieumyślna), polega na tym, że gdy sprawca nie miał zamiar popełnienia czynu zabronionego i następnie nie był też świadomy zaistnienia czynu zabronionego, to popełnił go mimo, że powinien był dołożyć staranności, by zachować się z należytą ostrożnością i mimo, że mógł przewidzieć, że jego zachowanie nosi znamiona czynu zabronionego. Niedbalstwo jest formą winy przeciwstawianą lekkomyślności (nieumyślności świadomej).

Pojęcia prawne związane z odpowiedzialnością

Czyn zabroniony popełniony jest **umyślnie**, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić **albo przewidując możliwość jego popełnienia**, na to się godzi. Czyn zabroniony popełniony jest nieumyślnie, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że ~~możliwość~~ **możliwość** popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. - Kodeks cywilny:

Art. 415.

Kto z **winy swej** wyrządził drugiemu **szkodę**, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 435. §1.

Prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprowadzający w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 444. §1.

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na ~~zadanie~~ poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Art. 444.

§ 2. Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

§ 3. Jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić, poszkodowanemu może być przyznana renta tymczasowa

Art. 446.

§ 1. Jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

Art. 446.

§ 2. Osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

Art. 446.

§ 3. Sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

§ 4. Sąd może także przyznać najbliższym rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Dziękuję za uwagę !

KOZIOŁEK
BHP